

Taslanan musulmanlar

Category: Kitapcy, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 24 января, 2025

Taslanan musulmanlar TASLANAN MUSULMANLAR

Hytaýdaky «Parallel gurluş» hakda düýn ýazdym. Şu gün bir musulman ýurduň «Parallel gurluşyndan» söz açjagymy aýdypdym. Ol ýurt – Aly Jinnahyň, Muhammet Ykbalyň, Aly Buttonyň watany Päkistan!..

Gürrüňi ediljek Jemagat lideriniň ady – Tahir-ül Kadri...

Özüni halasgär «şeyhulyslam» sanýar...

Jemagatynyň ady – «Kuran ýoly» («Minhaj-ül Kuran»)...

Päkistanda dinlerara dialogyň başyny ilki bolup başlanam şu guramady.

Lahoryň merkezinde Halkara «Minhaj-ül Kuran» guramasyny, yzyndan Lahorda Minhaj uniwersitetini we Minhaj fonduny açdy. Dünýäniň köp sanly şäherlerinde şahamçasy bolan Halkara «Minhaj-ül Kuran» guramasyna BMG-nyň Ykdysafy we sosial geňeşi tarapyndan «Ýörite konsultant statusy” berildi.

Kanadanyň raýatlygyna kabul edildi...

Hawa, indi başlasagam bolar...

Muhammed Tahir-ül Kadri...

Päkistanyň Jang şäherinde 1951-nji ýylyň 19-njy fewralynda doguldy. Kakasy lukmandy. Bilimine bir hristian mekdebinde başlady. Penjap uniwersitetinde hukuk ugrundan okady. Ýlmy karýerasyna şol uniwersitetde dowam etdi: yslam hukugy boýunça hünärmen boldy.

Otuz ýaşyndady – 1981-nji ýylda «Kuran ýoly» hereketini esaslandyrdy.

«Yslam sosializminiň» tarapdary bolan Päkistan Halk partiýasynyň başlygy, premýer-ministr Zülfikar Aly Buttonyň 1979-njy ýylda ölüm jezasyna höküm edilmeginden soň agdarlyşykçy Ziýa-ül Hak tarapyndan jemgyýeti diňçileşdirmek maksady bilen öňe çykarylady.

Şol sanda: Päkistanyň iň uly ikinji holdinginiň («Ittifak» holdingi) eýesi, baýlygynyň bir bölegi Zülfikar Aly Butto

tarapyndan döwlet eýeçiligine geçirilendigi üçin maşgalasy bilen bile Saud Arabystanyna gaçyp giden we döwlet agdarlyşygyndan soň baýlygy yzyna gaýdyp berilen Nawaz Şarif bilen arasyny sazlap ýetişen Tahir-ül Kadri ýokary gatlagyň birnäçe adamy bilen gatnaşyk açdy. Bir döwür Şerif maşgalasynyň demir-polat zawodynda we hassahanasynda ymamlyk etdi hem-de wagyzlary bilen Muhammed Şerife ýiti täsir etdi...

Bu maşgalanyň goldawy bilen döwlet teleýaýlymlarynda çykyş etdi. Düýşünde Hezreti Muhammet pygamberi (s.a.w) görendigini aýdýardy.

Özüçe toslap ýörite tikdiren şeýhulyslam sarygyny we eşigini geýmäge başlady.

«Kuran merkezleri» ady bilen mekdepleri we dünýäniň togsan ýurdunda wekilhanalary açdy.

• Onuň partiýasy-da bar

1989-njy ýylyň 25-nji maýy.

Tahir-ül Kadri partiýa gurdy: Päkistan Halk Hereketi partiýasy.

Dilinden neoliberalizmiň önümi globallaşmagyň «jadyly sözleri» düşenokdy: “demokratiýa”, “ykdyady durnuklylyk”, “adam hukuklary”, “adalat”...

Düýnki aýdanlarynyň düýpgöter tersine gürleýärdi: Päkistanyň «dine hormat bildirmezlik kanuny» barada oň şeýle diýipdi:

«Bu kanuny men işläp düzdüm. Kim dine dil ýetirse musulman bolsun, musulman däl bolsun, aýal ýa-da erkek bolsun, hristian ýa-da jöhit bolsun, tapawudy ýok, ol kişi it öldüren öldürilmelidir!»

Soňam şeýle diýdi:

«Bu kanun her näme bolanda-da, musulman dällere, jöhidlere, hristianlara garşy ýerine ýetirilip bilinmez. General Ziýa-ül Hakyň döwründe kabul edilen kanunyň işlenip düzülmegine meniň hiç hili dahylly ýerim ýok.”

Sünnidi we mezhepleri kabul etmeýändigini aýdandygyna garamazdan, 1991-nji ýylyň saýlawlarynda şaýy TNJF-Japary Fykhynyň agalygy partiýasy bilen ýaranlyk gurdy. Nawaz Şerifiň

premyer-ministrlik eden döwründe güýçlenip, ýetjek derejesine ýetdi.

1999-njy ýylyň 12-nji oktýabry. Premýer-ministr Nawaz Şerif öz wezipä bellän Baş serkerdebaşysy Müşerref Perwez tarapyndan agdaryldy. Döwlet agdarlyşygyna iň uly goldawy Tahir-ül Kadri berdi! Gaýtargysynam aldy: 2002-nji ýylda yslam partiýalarynyň koalizasiýasy bolan «Umumy çykyş bileleşigine» (MMA) kabul edildi we halk deputatlygyna saýlandy. Emma... birdenem...

2004-nji ýylda eýeleýän wezipesinden öz islegi bilen el çekip, Kanadanyň Toronto şäherine ýerleşdi. «Kuran ýoly» akymynyň işlerini Torontodan dolandyrmaga başlady. Stambul, London ýaly dünýäniň birnäçe uly şäherlerinde konferensiýalar berdi.

2010-njy ýylda “Fatwa on Terrorism” kitabyny ýazdy, yslamda terrorizme ýer ýokdugyny nygtady. Bütindünýä Ykdysady forumyndan başlap, Awstraliýa parlamenti ýaly birnäçe ýerde terrorizm temasynda nutuklar bilen çykyş etdi. 2011-nji ýylda Angliýada terrorçylyga garşy okuw lagerini açdy.

Soňra ýene birden...

2012-nji ýylyň ahyrky günlerinde ýurduna dolandy. Nämüçin?

• Maliýe çeşmesi

Päkistanly žurnalist Nawid Ahmadyň aýtmagyna görä, Tahir-ül Kadri päkistan syýasatynyň bulanyk we howply suwlaryna ýeňse gapydan girdi.

Taýýarlykly gelipdi – wepaly sosial mediýa topary, «anonim çeşmelerden» toplanan pula satyn alynan, aňrybaş şertli, ok geçirmeýän lýuks awtoulagy bardy.

Päkistandaky korrupsiýany gazaply tankyt eden Tahir-ül Kadri mejlisiniň güýjüniň gaçandygyny aýdyp, Lahordan Yslamabada köpçülikleýin ýöriş gurnady. Taryhyň dili 2013-nii ýylyň 14-nji ýanwaryny görkezýärdi.

Bir million adamyň gatnaşmagyny aýtdy aýtmasyna, emma bary-ýogy 50 müň adam gatnaşdy.

Ýörişiň soňunda mejlisiň öz-özünü ýatyrmagyny, harby we kazyýet býurokratiýasyndan dörediljek täze tehnokrat hökümetiň gurulmagyny talap etdi.

Hyruçly gürleýärdi. Onuň gahar–gazapdan doly çykyşlary karikaturalaryň baş temasyna öwrülendigine garamazdan, müňlerçe tarapdary bardy. Howa sowukdy, tarapdarlary daşarda aňzakly howada üşemekden ýaña eňek çalyýardy, emma Tahir-ül Kadri ýyljak otagynda köpçülikleýin çykyşy gözükdirýärdi.

Dördünji günüň soňunda maksadyna ýetip bilmedik Tahir-ül Kadri hökümetiň ugradan wekilleri bilen ylalaşyga geldi. Yza ädim ätmägerazy boldy.

Ýeri, nämüçin köpçülikleýin çykyş gurnady? Hawa, nämüçin?

Päkistanda saýlawlar esasynda gelen hökümet birinji gezek berlen möhletiniň soňunda ýurdy gaýtadan saýlawlara taýýarlap ýörkä, Kanadadan zompa gelip radikal garşylyk bermegiň we harbylardyr kazyýet ulgamyndan dörediljek wagtlaýyn hökümeti gurmak talabynyň düýp manysy nämede?

Şeýle-de... Bir aý ýaly gysga wagtda köpçülikleýin ýörişi geçirmäge ukyply guramaçylygy we maliýe üpjünçiligi dürli düşündirişleriň berilmegine sebäp boldy. Onuň arkasynda gizlin gulluklaryň bardygy ýazyldy. Aýratynam ýöriş döwründe howpsuzlyk boýunça hiç bir babatda bökdençligiň döremezligi-de Tahir-ül Kadriniň iň bolmanda hukuk goraýjy edaralarynyň arasynda täsiriniň bardygyny görkezýän bir delil boldy.

A soňra näme boldy?

Nawaz Şerif premýer-ministr wezipesine saýlandy. Emma...

Häzir Päkistanda ýene köpçülikleýin çykyşlar bar. Çykyşlaryň başynda Tahir-ül Kadriniň tarapdarlary bar.

Göreläň bakaly, kim kimi ýeňerkä?..

Soner ÝALÇYN.

«SÖZCÜ» gazeti, 12.09.2014 ý. Publisistika